

معرفی اثر ارزشمند دیگری از دکتر عبدالرحمن زمانی

محقق وارسته میهن

بار دیگر در این اواخر، دیده گان هم میهنان عزیزما، بخصوص دیده گان اهل کتاب و قلم، کاوشگران و علاقه مندان به مسایل و رویداد های تاریخی افغانستان، با چاپ اثر جدیدی از محقق گرامی جناب داکتر عبدالرحمن زمانی تحت عنوان " بازنگری دوره امانی و توطئه های انگلیس " روشن گردیدند.

این اثر پژوهشی، مستند و منحصر بفرد که محصول تحقیق و زحمتکشی های سه ساله جناب داکتر زمانی میباشد، طی 645 صفحه و ده فصل، با پشتی و کاغذ عالی، از سوی " انتشارات مُسکا" و به اهتمام " شوکت زمانی" در " مطبوعه مومند خپرندویه تولنه " واقع شهر جلال آباد افغانستان در سال جاری اقبال چاپ یافته است .

جناب داکتر عبدالرحمن زمانی، کتابش را به روانشاد غازی میرزمان خان کنری، با نقش این جملات تقدیم کرده است : " به غازی میرزمان خان کنری ، شخصیت آزادیخواه و وطندوست، سر لشکر جبهه موفق چترال جنگ استقلال، یکی از محدود دوستان غازی امان الله خان که تا آخر عم نه تنها به وی وفادار ماند و از پروگرام های تجدد و پیشرفتش پشتیبانی نمود، بلکه حین تلاش های تاریخی اش برای تحکیم رژیم امان، شکار توطئه های انگلیس و عمال داخلی شان شد و در جنوری 1929م / جدی ش 1307 خورشیدی جام شهادت نوشید "

جناب داکتر زمانی، ضمن پیشگفتار در آغازین کتاب خویش چنین مینگارد : " ... یکی از بزرگترین مشکلات تحقیق راجع به دوره امانی، کمبود اسناد مؤثق و بی اعتباری اسناد موجود میباشد. در رژیم های بعدی نه تنها واقعیت های بسیار کلیدی و اساسی مربوط به سرنوشت مردم ما از نصاب تعلیمی معارف کشیده شد (که متأسفانه این سلسله حتی تا امروز هم ادامه داشته و تاریخ سی سال اخیر کشور در این اواخر از نظام آموزشی کشور حذف شد) ، بلکه با از بین بردن آثار و اسناد آن دوره، ما را در یک تاریکی قرار داد. امروز نمیتوان حتی کلکسیون مکمل جریده امان افغان را در معتبرترین آرشیف تحقیقاتی جهان سراغ کرد... "

این، همان عمق درد و اشتیاق تشنه کامان به حقایق تاریخ سر زمین عزیز مان است که ایشان بگونه مؤجز بیان نموده و دقیقاً با احساس همین درد و اشتیاق هم هست که با تقبل رنج های بیکران (مسافرت ، تحقیق ، تدقیق ، نگارش) و سرهم بندی اسناد و یافته های کمیاب دوره سلطنت اعلیحضرت امان الله خان غازی، قادر شده اثری با پهنا و محتوای قابل توجهی را خلق نماید.

محقق حبیب الله رفیع، تقریظ نسبتاً مفصلاً به زبان شیوای پشتو، پیرامون این اثر تاریخی نگاشته و در جایی از این تقریظ چنین میگوید : " ... حتی د دیموکراسی چه لسیره (1342-1352 لمریز) کی هم پانه شو کولی چی پدی باب { راجع به امان الله خان } حقایق ولیکی او که اجازه ورکره شوه هم همدومره چی خپلواکی دلمانحنی په جشن کی د محمد نادرشاه ، شاه محمود خان او شاه ولیخان د عکسونو ترحنگ د اعلیحضرت امان الله خان عکس هم چاپ کری، په همدی لسیره کی زه د " افغان ملت " د جریدی په مسوول مدیر وناکل شوم او له دیموکراسی نه په استفادی سره می د 1348 کال د غبرگولی په شپزمه نیته ددی جریدی چه فوق العاده گنه کی چی د خپلواکی په باب وه د اخبار لمری مخ در اعلیحضرت غازی امان الله خان عکس ته وقف کر او ددی ناروا اختناق د مالو لو له پاره می پری ولیکل " د افغانستان د خپلواکی محصل اعلیحضرت غازی امان الله خان " چی افغان اولس یی دروند هرکلی وکر او اخبار چی تر دی وړاندی یو زرنسخی خپریده دا حل پرله پسی لس زره نسخی چاپ شو خو خرنگه چی د چاپ حای دولتی مطبعه وه نو دولت متوجه شو، د زیاتو نسخو د چاپولو مخه یی ونیوله. خو ورحی وروسته یی یوه بهانه ته جوړه کره ، ترمحاکی لاندی یی ونیولم او زندان ته یی واچولم . . . "

شاعرچه بجا سروده است که " اندرین ره کشته بسیارند قریان شما "

به هر حال ، ارزش و اهمیت بزرگ این اثرتاریخی در این نهفته است که مؤلف و محقق گرامی (داکترزمانی) خوشبختانه از مجرای اصالیب دانشگاهی ، توانسته به آرشیف اسناد بایگانی شده (افشا شده) هند برتانوی دست یافته و در عین حال، از آرشیف افشا شده آلمان و شوروی وقت نیز بهره جسته است .

هرچند بخشهایی از این اثر، قبلاً از طریق صفحات وبسایت " افغان - جرمن آنلاین " نیز به نشر رسیده است ، اما، انسجام مطالب ارزنده این سلسله از تحقیق علمی و تاریخی که در این اواخر صورت پذیرفت ، برای علاقمندان و کاوشگران امور تاریخی صد سال اخیرسرزمین باستانی ما، غنیمتی است عظیم .

باز، بقول جناب داکتر زمانی، هرچند در مسیر سالهای پسین آثاری پیرامون رویداد های تاریخی - سیاسی - اجتماعی دوران زعامت اعلیحضرت امان الله خان از سوی محققان هموطن تألیف و نشر گردید، اما چونکه اسناد و آثار سالهای سلطنت امانی پس از سقوط وی، از طرف رژیم های بعدی، بگونه بسیار ظالمانه و کین توزانه بی معدوم و مکتوم گردیدند، بنابراین، هیچ یک از کتب نشر شده قبلی نمیتواند خواننده و جوینده را آنطور که شاید و باید قانع سازد.

به اعتقاد من، اثر " بازنگری دوره امانی و توطئه های انگلیس " که خوشبختانه امسال به اثر تلاش و تمهید وطندوستانه جناب داکتر زمانی به زیور چاپ آراسته شد، در واقع، غنی ترین، مستند ترین و مفصلترین تحقیق و تألیفی است که تاکنون به اختیار نسل امروز ما قرار می گیرد.

نگاهی به عکسها، فهرست ها و حواشی کتاب، میرساند که این اثر، با رعایت و در نظر داشت همه معیار های اکادمیک و بین المللی و بهرگیری از اسناد دست داشته خانواده گی ترتیب و تدوین گردیده است.

مادامکه می نگرم حقایق مربوط به مردم دوستی، اهلیت، وطنپرستی، ترقی پسندی، آرزومندی و برنامه های ترقی خواهانه اعلیحضرت امان الله خان از یکطرف و توطئه ها، بی انصافی ها و کین ورزیهایی که به حقش روا داشته شد، روز تا روز بمیدان کشیده میشوند، این سروده شاعر بیادم می آید که فرمود:

آتش عشق پس از مرگ نگردد خاموش این چراغیست کزین خانه بدان خانه برند.

من، نگارش و نشر این اثر پُر بهای تاریخی را به محقق گرامی جناب داکتر عبدالرحمن زمانی، به وطندوستان و حقیقت پسندان تهنیت گفته دست و دماغ مؤلف آنرا برای کار های بیشتر از این توانا میخوام.

علاقه مندان این اثر، هرگاه خواسته باشند، میتوانند به ایمیل نمبر آتی با جناب داکتر زمانی در تماس شوند:

info@zamanifamily.com